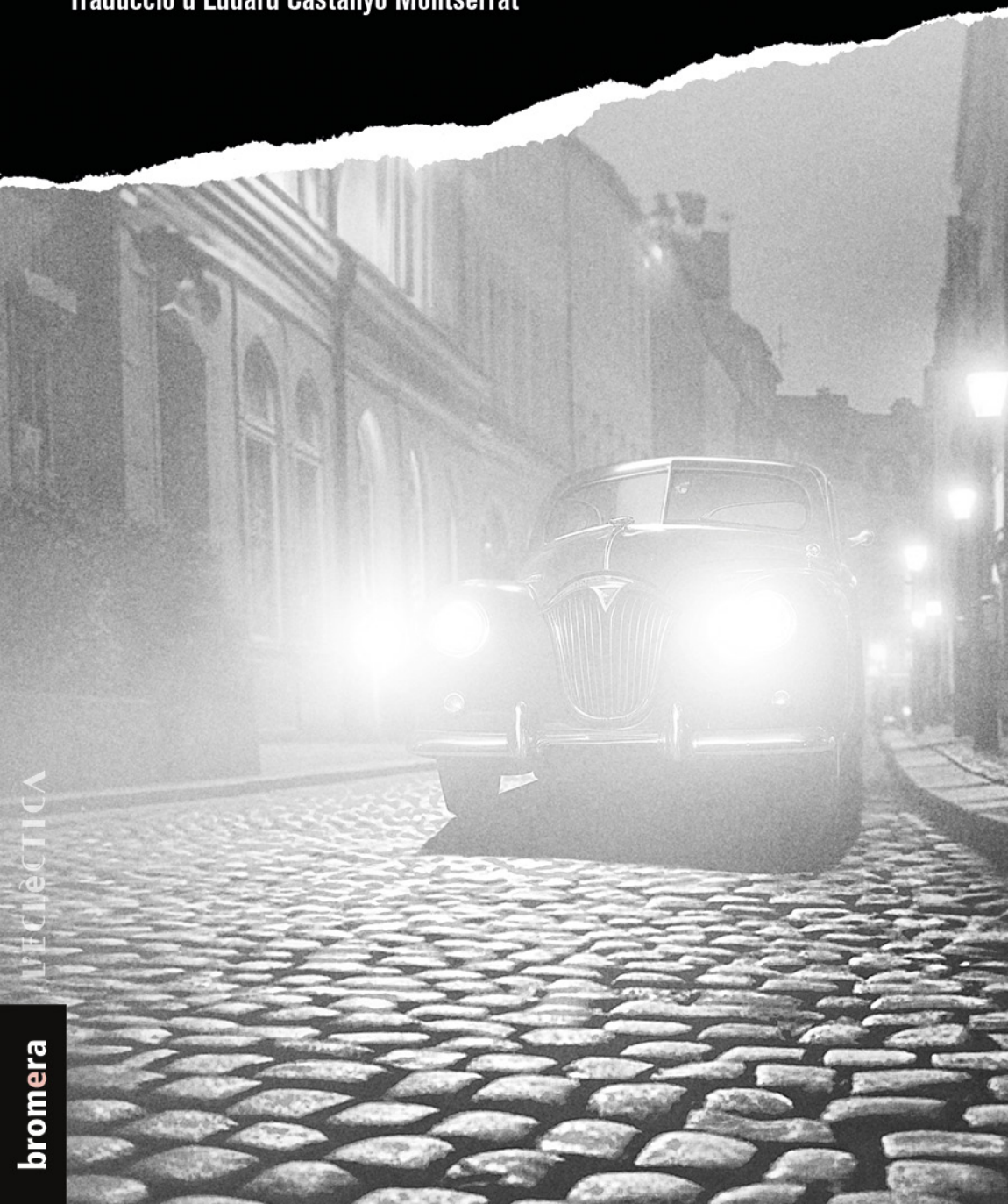

Benjamin Black

LES GERMANES JACOBS

Traducció d'Eduard Castanyo Montserrat

LECTIÇA

bromera

DUBLÍN
Dotze anys després

En Strafford sempre se sorprenia de descobrir que quan la gent sabia que era detectiu tendia a posar-se nerviosa o bé agressiva, o totes dues coses. Evidentment, no era que tots tinguessin motius per a sentir-se culpables, o que fossin anarquistes i estiguessin en contra d'un cos policial per principi. El motiu era més subtil que això.

Vuit-cents anys abans, si fa no fa, el país havia estat colonitzat pels anglesos –la primera banda de barons saquejadors anglonormands va desembarcar en aquestes platges al segle XII– i l'estat irlandès alliberat, encara ben encallat en l'estancament de la dècada de 1950, no tenia gaire més anys que en Strafford mateix. La gent tenia molta memòria, i l'amargor contra els antics opressors era corrosiva. Només calia que el sentissin parlar perquè sabessin que era protestant i, en conseqüència, inevitablement, perquè sabessin que no era un d'ells.

Què hi feia, al cos de la Garda?, preguntaven, a la seva Garda. I encara més: com havia arribat a detectiu?

Ho trobaven un escàndol, en certa manera.

Després de la independència, la seva gent, els seus, els anomenats *ascendència*, s'havien rentat les mans, amb poques excepcions, de la nova Irlanda autogovernada i s'havien retirat als seus dominis i al solaç de les seves activitats refinades habituals.

La Irlanda, o els vint-i-sis comtats d'Irlanda que havien constituït la República, que havia nascut de la rebel·lió i de la subsegüent lluita acarnissada per la llibertat i la inevitable guerra civil que va seguir-la, podria ser ara un lloc més feréstec, amb homes més feréstecs que la governaven, però era la seva terra, lliure i independent,

si no tenies en compte el poder controlador de l'Església Catòlica, que la majoria acceptava com a correcte i apropiat, de totes passades. Roma era la segona capital, ultramuntana, de la República. O la primera, com dirien alguns.

El detectiu inspector Saint John Strafford era una anomalia, com ell bé sabia, i si durant un instant per casualitat no hi pensava, no faltaven els que estaven disposats i encantats de recordar-li, amb una mirada freda o una paraula sardònica, qui i què era amb detall.

Però no era el cas, per al seu alleujament, d'en Perry Otway.

En Perry i en Strafford eren tots dos membres de la mateixa tribu minoritària. En Perry era, com deia de si mateix divertit i avergonyit, un fill de la parròquia protestant. El seu pare era el rector d'una parròquia rural remota, que havia enviat el fill a l'altra banda del canal a estudiar al Winchester College, una de les grans escoles privades d'Anglaterra, no tan gran com Eton o Harrow, potser, però més grans que la majoria. Això va convertir en Perry, per una altra de les moltes peculiaritats de la nomenclatura anglesa, en un *wykehamist*, un exalumne del Winchester.

També trobava això lleugerament còmic.

En Perry era corpulent i ros, amb la grossa cara immaculada d'una criatura i ulls ingenus del blau més pàl·lid del blauet. Duia una granota vella i empastifada de greix del color, i a hores d'ara molt probablement de la consistència, del màstic humit, i tenia les ungles trencades i negres dels anys d'esgratinyar les entranyes de motors malalts i renuents.

Tenia un minúscul taller amb gasolinera en un carrer industrial passat Mount Street Crescent.

El local consistia en un cub fosc i sense finestres amb molts prestatges a les parets, i un forat rectangular, com una tomba, excavat a terra per a permetre la inspecció i reparació dels baixos dels vehicles. Al davant, d'espatlles altes i semblant a una joguina, s'alçava un assortidor de gasolina pintat de color carmesí amb cap de robot i cara de vidre. Tot al taller estava polit i endreçat, les

eines, els recanvis, els pneumàtics apilats, però tot absolutament llardós i empastifat d'oli i de greix de motor.

Els dos homes, en trobar-se davant l'assortidor, van mirar-se de dalt a baix i a l'instant cadascú va reconèixer l'altre com un dels seus. En l'estructura social finament graduada de la Irlanda dels temps, en Peregrine Otway, el mecànic d'autos enllardat, era en tots els aspectes tan anòmal com en Saint John Strafford, el detectiu de la Garda.

—Una cosa terrible —va dir en Perry, fent que no lentament amb el cap gros i rodó i mirant carreró avall—. Una dona jove com aquella.

Era un dia de finals de setembre. L'aire tenia una lluïssor humida, argentada, i tot de ratxades intermitents de vent escabellaven les clepses ja grisenques dels arbres desnerits de la falca de terreny erm envoltada per tanques al darrere de l'església Pepper Canister.

En Strafford va ficar les mans a les butxaques de la gavadina i va contemplar-se les punteres de les sabates, les quals, va veure, necessitaven una enllustrada, i a consciència. S'havia deixat una mica, en els darrers temps, i ara va pensar vagament i no per primer cop que havia de fer un esforç de debò i tornar a posar un cert ordre a la seva vida. Les sabates podien ser velles, sí, de fet només les feies teves amb els anys, però calia mantenir-les enllustrades. Era la norma, no escrita, és clar, però una norma de totes passades.

—On era quan vostè va trobar-la? —va preguntar.

—Vingui, li ho ensenyaré.

En Perry va guiar-lo pel carreró cap a un altre dels nombrosos garatges que ell tenia a la zona.

Aquest n'era un de tancat, per a llogar durant períodes breus als nombrosos conductors dels barris residencials que necessitaven deixar el cotxe en un lloc segur a prop del centre de la ciutat. Una altra casa reconvertida, era molt més petita que on tenia el taller. Va tibar les portes dobles per obrir-les i va empènyer-les enrere contra les parets a banda i banda.

L'espai que va revelar era buit i feia olor, com el taller, de greix i d'oli de motor i de pneumàtics. També avui hi havia una potent sentor de fum d'escapament.

—Em sembla que no queda gaire cosa que no hagin investigat —va dir en Perry—. Els seus companys de la científica van repassar el lloc força minuciosament.

En Strafford va entrar al tancat i va quedar-se dret al mig del terra tacat d'oli i va mirar al voltant. Va sospirar. Era només la seva fantasia morbosa, o la mort, especialment quan era tan trista i malaguanyada com aquesta, deixava una empremta a l'entorn on havia ocorregut?

I quin lloc aquest, per a morir-hi, un clot nu i ennegrit a la paret al fons d'un carreró perdut i rònc.

Va treure's el barret i va sostenir-lo al costat. Mai no acabava de saber què fer amb les coses que no estaven veritablement annexades a ell: barrets, paraigües, bufandes, mocadors i coses semblants. En el darrer mes no sabia on havia deixat, o havia perdut, no menys de tres estilogràfiques.

—Va ser l'olor del fum el que em va cridar l'atenció —va dir en Perry—, d'altra manera potser no hi hauria mirat pas. És curiós, sempre em fa pensar en el cafè molt.

En Strafford va arrugar les celles.

—Què li ho recorda?

—El fum de cotxe. Quan passo pel costat del Bewley i la gran torradora de l'aparador està engegada i el fum dels grans surt en bafarades al carrer, jo podria ser perfectament al circuit de Brands Hatch.

En Strafford no va dir res perquè no tenir res a dir. El carrer Grafton, estret i col·lapsat de trànsit des del matí fins al vespre, i amb fum de cafè o sense, per a ell sempre feia olor de pista d'automobilisme. No conduïa. Una altra anomalia.

—Una maquineta preciosa, a més —va dir en Perry, melangiós—. Un Austin A40 esportiu descapotable. No se'n veuen gaires, d'aquest model, per aquí.

–On és ara?

–Ah, se l'han endut amb una grua.

En Perry va tancar les portes dobles i van tornar caminant junts cap al taller.

–Què feia ella? –va preguntar en Perry–. Vull dir que de què treballava. Estava casada?

–No, era soltera. Una acadèmica. Història, tinc entès. Sí, història.

–L'University College de Dublín o...?

–El Trinity.

–Ah.

Aquesta era una distinció significativa. L'University College era on anaven els catòlics, mentre que el Trinity era per als protestants i els d'altres menes diferents, més infreqüents.

–Un nom bonic, també –va dir en Perry–. Rosa Jacobs.

Va repetir el cognom en veu baixa, i va rumiar. Aleshores van quedar-se en silenci. Moltes coses en aquest país s'entenen sense dir-les. Tots dos sabien que una persona que es deia Jacobs havia de ser d'una mena encara més infreqüent que la d'ells.

En Strafford va tornar a posar-se el barret a l'estret crani amb la clapa de cabells prims i rossos, un ble dels quals tendia a caure-li inert de través sobre el front. No se sentia còmode duent barret, però tothom en duia, i o bé era barret o bé una gorra amb visera, i una gorra amb visera quedava descartada.

En Perry havia collit una clau i l'eixugava pensívolament amb un drap oliós.

–Coincideix gaire amb el doctor Quirke actualment? –va preguntar.

Va mirar el cap brillant de la clau i va arrufar el front. La cosa tenia l'aspecte d'un animal que espera alguna cosa per a agafar-s'hi amb les ferotges mandíbules serrades.

–Sí –va respondre en Strafford–. De fet, jo era amb ell a Espanya quan... –i va deixar que la veu se li perdés.